

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-942 -1985

25/4/2014

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 6/3/2014 tarihinde kararlaştırılan "İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Değişiklik Getiren 15 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Adalet İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	Dışişleri			
Tarih:	05 Mayıs 2014		S. No: 11911	
Ysn.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Genel Yrd.	Gen. Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TRTİM KANUNLAR VE KARARLAR BÖLÜMÜ
28 Nisan 2014
NUMARASI:

KÖRFEZ ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ
28 Nisan 2014
NO: 302240

GEREKÇE

1 Haziran 2010 tarihinde yürürlüğe giren İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye (Sözleşme) Ek 14 No'lu Protokol ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (Mahkeme) daha etkin bir şekilde işleyişinin temin edilmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte 14 No'lu Protokol hükümlerinin, Mahkemenin yaşadığı sorunları çözmeye yetmediği, dolayısıyla yeni tedbirlerin alınması gerektiği hususu 18-19 Şubat 2010 tarihlerinde İnterlaken'de, 26-27 Nisan 2011 tarihlerinde İzmir'de ve 19-20 Nisan 2012 tarihlerinde Brighton'da yapılan Konferanslarda gündeme getirilmiştir.

Bu itibarla yürütülen çalışmalar neticesinde hazırlanarak 24 Haziran 2013 tarihinde imzaya açılan ve toplam 9 maddeden oluşan "İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye Değişiklik Getiren 15 No'lu Protokol" ile genel olarak, Mahkemenin insan haklarının korunması konusunda Avrupa'daki egemen rolünün devamı ve daha etkin olarak çalışmalarına devam etmesi amaçlanmaktadır.

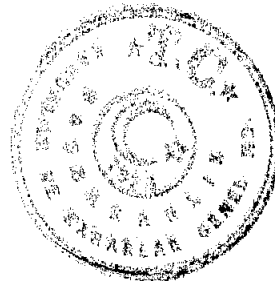
15 No'lu Protokolde ilk olarak Sözleşmenin önsözüne eklenen metinle, hak ve özgürlüklerin korunmasında ulusal mekanizmaların asıl, Sözleşme sisteminin ise ikincil olduğu ve devletlerin belirli bir takdir hakkına sahip oldukları ilkeleri teyit edilmiştir.

İkinci olarak, Mahkemede görev yapacak yargıçların Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi tarafından üç adaylı listenin talep edildiği tarih itibarıyla, 65 yaşından büyük olmamaları şartı getirilmektedir. Böylelikle, Mahkemeye seçilecek yargıçların mümkün olduğunca görev sürelerini tamamlamaları amaçlanmıştır.

Üçüncü olarak, Daire önünde görülmekte olan davalarda Büyük Daire lehine el çekilmesi için gerekli olan şartlardan "davanın taraflarından birinin itiraz etmemesi halinde" ibaresinin Sözleşme metninden çıkarılması ile daireler tarafından Sözleşmenin yorumu açısından önem taşıdığı düşünülen davaların Büyük Daireye götürülmesi kolaylaştırılmaktadır.

Dördüncü olarak, iç hukuk yollarının tüketilmesinden itibaren Mahkemeye başvurulması için öngörülen 6 aylık süre, 4 ay olarak değiştirilmektedir. Başvuru süresinde bu yönde bir değişiklik yapılırken, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve üye ülkelerdeki benzer süreler göz önüne alınmıştır.

Son olarak, Sözleşmenin 35. maddesinin 3. paragrafının b bendinde düzenlenen, başvuranın önemli bir zarar görmemesi halinde başvurunun kabul edilemez olarak karar verilebilmesi için gereken şartlardan "ulusal bir mahkeme tarafından gereği gibi incelenmemiş hiçbir dava bu gerekçe ile reddedilemez" şartının kaldırılması ile "önemsiz zarar" kriterinin daha etkin kullanılabilmesine olanak sağlanmıştır.

T/ 688

**İNSAN HAKLARINI VE ANA HÜRRİYETLERİ KORUMAYA DAİR SÖZLEŞMEYE
DEĞİŞİKLİK GETİREN 15 NOLU PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

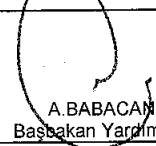
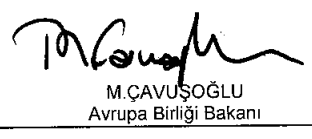

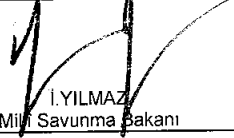

MADDE 1- (1) Avrupa Konseyi bünyesinde 24 Haziran 2013 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye Cumhuriyeti adına 13 Eylül 2013 tarihinde imzalanan "İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye Değişiklik Getiren 15 No'lu Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B.ATALAY Başbakan Yardımcısı	 E.İŞLER Başbakan Yardımcısı
 B. BOZDAĞ Adalet Bakanı	 A. İSLAM Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 M. ÇAVUŞOĞLU Avrupa Birliği Bakanı	 F. İŞİK Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 İ. GÜLLÜCE Çevre ve Şehircilik Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 N. ZEYBEKÇİ Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 A. Ç. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. MEKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. YAZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 E. ALA İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 L. ELVAN Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No:

101-942

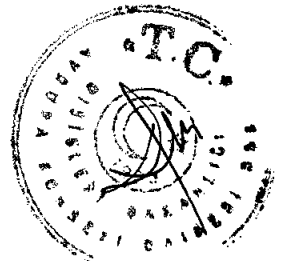
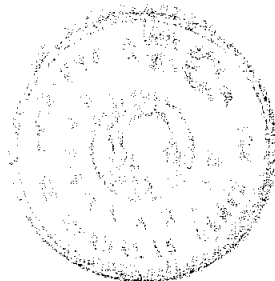
389

Avrupa Konseyi Antlaşmalar Serisi - No. 213

İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye Değişiklik Getiren 15 No'lu Protokol

Strazburg, 24.VI.2013

Önsöz

Avrupa Konseyi üyesi devletler ve 4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanan İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılacaktır) taraf diğer Yüksek Sözleşmeciler Taraf,lar,

Brighton'da 19 - 20 Nisan 2012 tarihlerinde düzenlenen, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Geleceği konulu Yüksek Düzeyli Konferans'ta kabul edilen deklarasyon ve aynı zamanda Interlaken'de 18 - 19 Şubat 2010 ve İzmir'de 26 - 27 Nisan 2011 tarihlerinde düzenlenen konferanslarda kabul edilen deklarasyonları dikkate alarak;

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi tarafından 26 Nisan 2013 tarihinde kabul edilen 283 no'lu Görüşü (2013) dikkate alarak;

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (bundan böyle "Mahkeme" olarak anılacaktır) Avrupa'da insan haklarının korunmasındaki egemen rolünü sürdürebilmesinin temini ihtiyacını değerlendirerek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Sözleşme'nin önsözünün sonuna, metni aşağıdaki şekilde olan yeni bir ibare eklenmiştir:

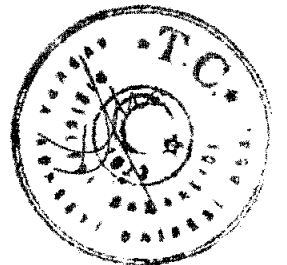
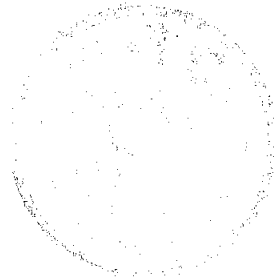
"İkincilik ilkesi uyarınca, işbu Sözleşme ve Protokollerinde tanımlanmış hak ve özgürlükleri koruma sorumluluğunun öncelikli olarak Yüksek Sözleşmeciler taraflara ait olduğunu, ve Yüksek Sözleşmeciler tarafların bunu yaparken işbu Sözleşme ile kurulmuş olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin denetleyici yargı yetkisine tâbi bir takdir marjına sahip olduklarını teyit ederek,"

Madde 2

- 1 Sözleşme'nin 21. maddesine, metni aşağıdaki şekilde olan yeni bir 2. paragraf eklenmiştir:

"22. maddeye ek olarak adaylar, üç adaylı listenin Parlamenter Meclisi tarafından talep edildiği tarih itibarıyla 65 yaşını doldurmamış olmalıdır."

- 2 Sözleşme'nin 21. maddesinin 2. ve 3. paragrafları, aynı maddenin sırasıyla 3. ve 4. paragrafları haline gelmiştir.
- 3 Sözleşme'nin 23. maddesinin 2. paragrafı silinmiştir. 23. maddenin 3. ve 4. paragrafları, aynı maddenin sırasıyla 2. ve 3. paragrafları haline gelmiştir.

Madde 3

Sözleşme'nin 30. maddesinden, "davanın taraflarından birinin itiraz etmemesi halinde" ibaresi çıkarılmıştır.

Madde 4

Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. paragrafında yer alan "altı aylık süre içerisinde" ibaresi, "dört aylık süre içerisinde" ibaresi ile değiştirilmiştir.

Madde 5

Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. paragrafının b bendinde yer alan "ulusal bir mahkeme tarafından gereği gibi incelenmemiş hiçbir dava bu gerekçe ile reddedilemez" ibaresi silinmiştir.

Son ve geçici hükümler

Madde 6

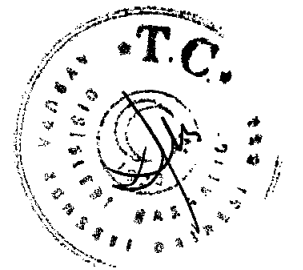
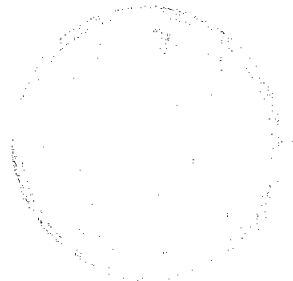
- 1 İşbu Protokol, Sözleşme'ye taraf Yüksek Sözleşmeci Tarafların imzasına açık olacak, Taraflar Protokolle bağlanma rızalarını aşağıdaki usule tâbi olarak bildirebileceklerdir:
  - a onay, kabul veya uygun bulma koşullarına tabi olmaksızın imza ile; ya da
  - b onay, kabul veya uygun bulmaya tâbi imza; müteakiben onay, kabul veya uygun bulma ile.
- 2 Onay, kabul ve uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

Madde 7

İşbu Protokol, Sözleşme'ye bağlı tüm Yüksek Sözleşmeci Tarafların 6. madde hükümleri uyarınca Protokol'ün bağlayıcı olması hususundaki rızalarını bildirdikleri tarihten itibaren üç aylık bir sürenin sona ermesini izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Madde 8

- 1 İşbu Protokolün 2. Maddesi ile yapılan değişiklikler sadece Yüksek Sözleşmeci Tarafların işbu Protokolün yürürlüğe girmesinden sonra Sözleşme'nin 22. maddesi uyarınca Parlamenter Meclisi'ne iletcekleri listelerde yer alan adaylar için geçerlidir.

- 2 İşbu Protokolün 3. Maddesi ile yapılan değişiklik, Mahkemenin bir Dairesinin yargılama yetkisinden Büyük Daire lehine feragat etme teklifine, taraflardan birinin işbu Protokolün yürürlüğe giriş tarihinden önce itirazda bulunduğu derdest davalar için geçerli olmayacaktır.
- 3 İşbu Protokolün 4. maddesi, Protokolün yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı aylık sürenin dolmasının ardından yürürlüğe girer. İşbu Protokolün 4. maddesi, bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden önce Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. paragrafı uyarınca nihai karar alınan başvurular için geçerli olmayacaktır.
- 4 İşbu Protokolün diğer tüm maddeleri, 7. madde hükümleri uyarınca Protokol'ün yürürlüğe giriş tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

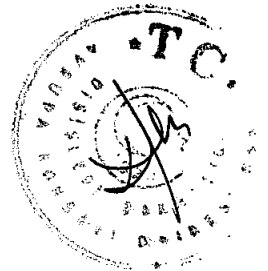
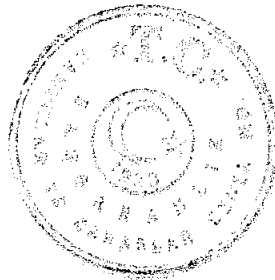
Madde 9

Avrupa Konseyi üyesi devletler ve Sözleşme'ye bağlı diğer Yüksek Sözleşmeci Taraflara:

- a tüm imza;
- b tüm onay, kabul veya uygun bulma belgelerinin tevdii;
- c 7. madde uyarınca işbu Protokolün yürürlüğe giriş tarihi; ve
- d işbu Protokole ilişkin tüm diğer işlem, tebliğ ve bildirimler, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından tebliğ edilecektir.

İşbu belgeyi teyiden, aşağıda imzası bulunanlar, usulüne uygun imza yetkisiyle Protokolü imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanmak ve her iki metin de eşit derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca tek bir nüsha halinde 24 Haziran 2013 tarihinde Strazburg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri belgenin tasdikli nüshalarını Avrupa Konseyi üye devletleri ve Sözleşme'ye bağlı diğer Yüksek Sözleşmeci Tarafların her birine gönderecektir.

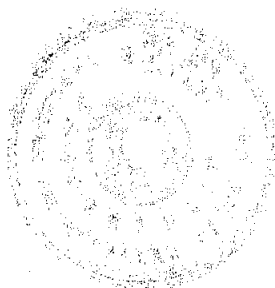

Council of Europe Treaty Series - No. 213

Protocol No. 15 amending
the Convention on the Protection
of Human Rights
and Fundamental Freedoms

Strasbourg, 24.VI.2013

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other High Contracting Parties to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as “the Convention”), signatory hereto,

Having regard to the declaration adopted at the High Level Conference on the Future of the European Court of Human Rights, held in Brighton on 19 and 20 April 2012, as well as the declarations adopted at the conferences held in Interlaken on 18 and 19 February 2010 and İzmir on 26 and 27 April 2011;

Having regard to Opinion No. 283 (2013) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on 26 April 2013;

Considering the need to ensure that the European Court of Human Rights (hereinafter referred to as “the Court”) can continue to play its pre-eminent role in protecting human rights in Europe,

Have agreed as follows:

Article 1

At the end of the preamble to the Convention, a new recital shall be added, which shall read as follows:

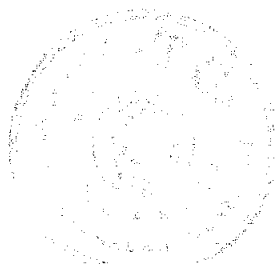
“Affirming that the High Contracting Parties, in accordance with the principle of subsidiarity, have the primary responsibility to secure the rights and freedoms defined in this Convention and the Protocols thereto, and that in doing so they enjoy a margin of appreciation, subject to the supervisory jurisdiction of the European Court of Human Rights established by this Convention,”

Article 2

- 1 In Article 21 of the Convention, a new paragraph 2 shall be inserted, which shall read as follows:

“Candidates shall be less than 65 years of age at the date by which the list of three candidates has been requested by the Parliamentary Assembly, further to Article 22.”

- 2 Paragraphs 2 and 3 of Article 21 of the Convention shall become paragraphs 3 and 4 of Article 21 respectively.
- 3 Paragraph 2 of Article 23 of the Convention shall be deleted. Paragraphs 3 and 4 of Article 23 shall become paragraphs 2 and 3 of Article 23 respectively.

Article 3

In Article 30 of the Convention, the words “unless one of the parties to the case objects” shall be deleted.

Article 4

In Article 35, paragraph 1 of the Convention, the words “within a period of six months” shall be replaced by the words “within a period of four months”.

Article 5

In Article 35, paragraph 3, sub-paragraph b of the Convention, the words “and provided that no case may be rejected on this ground which has not been duly considered by a domestic tribunal” shall be deleted.

Final and transitional provisions**Article 6**

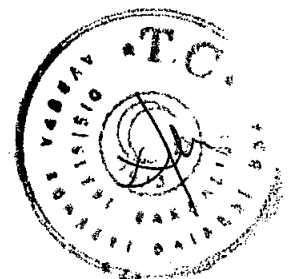
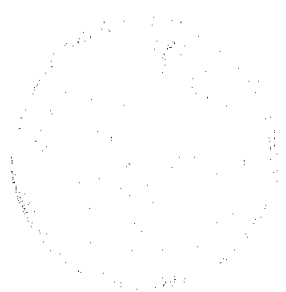
- 1 This Protocol shall be open for signature by the High Contracting Parties to the Convention, which may express their consent to be bound by:
  - a signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
  - b signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
- 2 The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 7

This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which all High Contracting Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol, in accordance with the provisions of Article 6.

Article 8

- 1 The amendments introduced by Article 2 of this Protocol shall apply only to candidates on lists submitted to the Parliamentary Assembly by the High Contracting Parties under Article 22 of the Convention after the entry into force of this Protocol.

- 2 The amendment introduced by Article 3 of this Protocol shall not apply to any pending case in which one of the parties has objected, prior to the date of entry into force of this Protocol, to a proposal by a Chamber of the Court to relinquish jurisdiction in favour of the Grand Chamber.
- 3 Article 4 of this Protocol shall enter into force following the expiration of a period of six months after the date of entry into force of this Protocol. Article 4 of this Protocol shall not apply to applications in respect of which the final decision within the meaning of Article 35, paragraph 1 of the Convention was taken prior to the date of entry into force of Article 4 of this Protocol.
- 4 All other provisions of this Protocol shall apply from its date of entry into force, in accordance with the provisions of Article 7.

Article 9

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and the other High Contracting Parties to the Convention of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c the date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 7; and
- d any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 24th day of June 2013, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to the other High Contracting Parties to the Convention.

